

Az Észak-Rajna-Westfáliai Kamarai Szövetség munkavédelem és a munkabiztonság kérdésével foglalkozó programja az IPOSZ felé

Az Észak-Rajna-Westfáliai Kamarai Szövetség és az ottani szakszövetségek a német kormány támogatásával egy a munkavédelem és a munkabiztonság kérdésével foglalkozó programot valósítanak meg Magyarországon, melyet magyar részről az IPOSZ szervez.

A projekt keretében 2008. júliusában ötnapos munkavédelmi program bonyolódott le az IPOSZ-nál, melyen sikerült teljesen feltárni a német és a magyar munkavédelmi rendszer közötti különbségeket, különösen a mikró és kisvállalkozások szempontjából. A fórumon nagy számban részt vettek a központi és a regionális munkavédelmi hatóságok felügyelői.

A fórum legfőbb tanulságai az alábbiakban összegezhetők:

1. Németországban a rendelkezések egyértelműek, rövidített, közérthető formában a 10 fő alatti vállalkozások rendelkezésére állnak.

2. A német rendszer lényege egy kötelező állami baleset biztosítási szövetség, amely 17 szakszövetségből áll. Egy ilyen szakszövetségnek az előírásait, működését mutatjuk be ezeken az oldalakon. Mind a 18 tartományban és országosan is vannak Munkavédelmi Állami Hatóságok, amelyek azonban a rendszer működtetésének a lényegét átadták a biztosítóknak. A 10 fő alatti vállalkozások kötelezően tagok a biztosítóknál, azok bocsátják rendelkezésre az üzemorvosi és a munkavédelmi szakértői szolgáltatást. Ezek a szakértők segédkeznek a kockázatértékelések szakági igényeknek megfelelő összeállításában is. A kockázatértékelés dokumentált változatának elkészítése a törvény szerint nem kötelező, de ajánlott elkészíteni. Ezzel ellentétben Magyarországon a kockázat értékelés kötelező, de nincs tényleges szakmai tartalma, túlzottan formális, nem az üzemre méretezett szakmailag. Terjedelme túlzó, a költségei arányosan nagyobbak, mint Németországban. A biztosító ott egy éves díjért mindent fedez, nálunk ilyen kötelező háttér nincs. A díj az alkalmazottak bruttó éves fizetése alapján kerül megállapításra és évente változik. A biztosítóknál szakszövetségek működnek, ebben a szakmai szervezetek részt vesznek. A magyar rendszer egyes szakmákban, főleg a gépek féléves költséges ellenőrzése miatt lényegesen drágább a németnél. /PI az autószerelő szakmában/.

A 10 és 50 fő közötti vállalkozások szabadon dönthetnek: a kötelező rendszerhez csatlakoznak-e, vagy külső piaci szakértőkkel és orvosokkal oldják meg a munkavédelmet.

3. A vállalkozások objektív felelősségét német részről másképp értelmezik. Ha egy vállalkozásvezető eleget tesz az évenkénti tájékoztatási kötelezettségének dokumentáltan, és azt a munkavállaló mégsem tartja be, a törvény szerint őt is felelősség terheli.

4. A német rendszer nem büntetéscentrikus, ha a hatóságok vagy a biztosítók hiányosságot észlelnek, először felszólítják a vállalkozást, a rendezésre 4-6 hét időt hagyva. Sorozat ellenőrzést a hatóságok nem tartanak, csak jelzésre vagy más nyomok alapján ellenőriznek.

5. A fekete munka kérdéskörét 3 éve a munkavédelmi hatóságok átadták a vámszerveknek, amelyek komoly jogi felhatalmazottsággal rendelkeznek.

6. A szakmai szervezetek internetes rendszereket működtetnek a kockázatbecslések elkészítésére, az előírások szakmai, valós munkavédelmet biztosító teljesítésének segítésére. A rendszerek kialakításához az állami biztosítók és az állam komoly anyagi és szakértői segítséget nyújt.

Egy konkrét balesetvédelmi előíráson keresztül próbáljuk bemutatni a német gyakorlatot, az alábbiakban olvashatják az Építőipari Szakmai Kollégium „Üzemorvosok és üzembiztonsági szakemberek” részére készült Balesetvédelmi Előírását

Építőipari Szakmai Kollégium*
Berlin

„Üzemorvosok és üzembiztonsági szakemberek”
Balesetvédelmi Előírás
(A2-es Szakmai Kollégiumi Előírás)

Az Építőipari Szakmai Kollégium képviselőtestülete 2006. december 7-én Berlinben a következő
Balesetvédelmi Előírást fogadta el:

Első fejezet Alapvető rendelkezések
--

1. §

A rendelkezés hatályköre

Ez a Balesetvédelmi Előírás azokat az intézkedéseket határozza meg közelebbről, melyeket a vállalkozónak az Üzemorvosokról, Üzembiztonságtechnikai Mérnökökről És Egyéb Az Üzemi És Munkahelyi Biztonságért Felelős Szakemberekről Szóló Törvény (röviden: A Munkahelyi Biztonságról Szóló Törvény) szerinti kötelezettségei teljesítése érdekében fogantatni kell.

2. §

A szakemberek kirendelése

(1) A vállalkozónak A Munkahelyi Biztonságról Szóló Törvény 3. és 6. §-ában megjelölt feladatkör ellátására az alábbi szabályozások szerint kell, mindennek írásos dokumentációja mellett, üzemegységébe üzemorvosokat és üzembiztonsági szakembereket kirendelnie.

(2) A legfőbb 10 alkalmazottat foglalkoztató üzemek esetében az üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttér kereteit az 1. Melléklet szabályozza.

(3) A 10-nél több alkalmazottat foglalkoztató üzemekre nézvést a 2. Mellékletben leírt minimális háttértámogatási paraméterek az irányadók.

(4) Jelen paragrafus 2. Bekezdésétől eltérően a vállalkozónak lehetősége van a 3. Melléklet szerint, ún. kompetenciaközpontok bevonásával, egy alternatív háttértámogatási modellt választani, amennyiben ő maga az üzemi folyamatok aktív részese és a foglalkoztatottak száma nem haladja meg a 10-et. A paragrafus 3. Bekezdésétől eltérően a vállalkozó választhatja a 4. Melléklet szerinti alternatív háttértámogatási modellt, amennyiben ő maga az üzemi folyamatok aktív részese és a

* A Szakmai Kollégiumok (Berufsgenossenschaften) Németországban a törvényi balesetbiztosítás képviselőszervei és hordozói. Elsődleges feladatuk a balesetmegelőzés és a munkahelyi balesetek utáni rehabilitáció, illetve kártalanítás. Törvény szerint minden üzem tagja az üzletágtípusa szerint illetékes Szakmai Kollégiumnak. (A ford.)

foglalkoztatottak száma meghaladja a 10-et, de nem haladja meg az 50-et. Ha a vállalkozó az alternatív, igényorientált háttértámogatási forma keretein belül nem tesz eleget kötelezettségeinek, úgy rá és üzemére a jelen Balesetvédelmi Előírás jelen paragrafusának 2., illetve 3. Bekezdésében foglaltak vonatkoznak.

(5) A foglalkoztatottak számának meghatározásakor az éves átlagadatokat kell alapul venni; a 2. és 3. Bekezdésben megjelölt küszöbértékek kiszámításához pedig A Munkahelyi Biztonságról Szóló Törvény 6. §-a 1. Bekezdésének 4. Mondatában foglalt szabályozást kell megfelelően alkalmazni.

(6) A Szakmai Kollégium egyedi esetekben A Munkahelyi Biztonságról Szóló Törvény 12. §-a szerint illetékes hatósággal egyetértésben engedélyezhet bizonyos eltéréseket jelen paragrafus 2., 3. és 4. Bekezdéseitől, amennyiben az adott üzemben a balesetveszély, valamint az egészségveszélyeztetés átlagon alulian csekély mértékű és az eltérő intézkedés összeegyeztethető a foglalkoztatottak védelmével. Ugyanily módon megemelhetők a 3. Bekezdésben és a hozzá fűzött 2. Mellékletben meghatározott minimális háttértámogatási paraméterértékek, amennyiben a balesetveszély, illetve az egészségveszélyeztetés valamely üzemben átlagon felülően magas szintű. Az átlagérték megállapításánál összehasonlítási alapul a hasonló típusú üzemek adatai szolgálnak.

3. §

Munkaegészségügyi szakismeret

A vállalkozó azon orvosok esetében tekintheti a szükséges munkaegészségügyi szakismeretet adottnak, akik igazolni tudják, hogy jogosultak

1. a „munkaegészségügy” szakterület
vagy
2. az „üzemegészségügy” speciális szakterület
orvosi szakellátására.

4. §

Üzembiztonságtechnikai szakismeret

(1) A vállalkozó az üzembiztonsági szakemberek esetében akkor tekintheti a szükséges üzembiztonságtechnikai szakismeretet adottnak, ha azok megfelelnek a jelen paragrafus 2-5. Bekezdéseiben foglalt követelményeknek.

- (2) Az üzembiztonságtechnikai mérnökök megfelelnek a követelményeknek, amennyiben
1. jogosultak nevük mellett a „mérnök” foglalkozási titulust viselni vagy BA- (bachelor-) vagy MA- (master-) végbizonyítványt szereztek a mérnöki tudományok területén,
 2. ezután legalább két éven át gyakorolták a mérnöki hivatást és
 3. sikerrel abszolváltak egy állami vagy szakmai kollégiumi vagy valamely ezektől független tanintézmény keretein belül zajló, de államilag vagy a szakmai kollégiumok által elismert szaktanfolyamot.

Azon üzembiztonságtechnikai mérnökök, akik egyetemi vagy főiskolai tanulmányaik alapján jogosultak nevük mellett az „üzembiztonságtechnikai mérnök” foglalkozási titulust viselni és mérnöki hivatásukat legalább egy éven át gyakorolták is, ugyancsak megfelelnek a követelményeknek.

(3) Az üzembiztonságtechnikai mérnökök munkaköri feladatait olyan személyek is elláthatják, akik valamely ezzel egyenértékű minősítéssel rendelkeznek.

- (4) Az üzembiztonságtechnikusok megfelelnek a követelményeknek, amennyiben
1. sikeres, államilag elismert technikus vizsgát tettek,
 2. ezután legalább két éven át gyakorolták a technikus hivatást és
 3. sikerrel abszolváltak egy állami vagy szakmai kollégiumi vagy valamely ezekről független tanintézmény keretein belül zajló, de államilag vagy a szakmai kollégiumok által elismert szaktanfolyamot.

Megfelel a követelményeknek az a szakember is, aki államilag elismert technikus vizsga nélkül legalább négy éven át technikusként tevékenykedett és sikerrel abszolvált egy állami vagy szakmai kollégiumi vagy valamely ezekről független tanintézmény keretein belül zajló, de államilag vagy a szakmai kollégiumok által elismert szaktanfolyamot.

- (5) Az üzembiztonságtechnikai szakmunkásmesterek megfelelnek a követelményeknek, amennyiben

1. sikeres mestervizsgát tettek,
2. ezután legalább két éven át tevékenykedtek szakmunkásmesterként és
3. sikerrel abszolváltak egy állami vagy szakmai kollégiumi vagy valamely ezekről független tanintézmény keretein belül zajló, de államilag vagy a szakmai kollégiumok által elismert szaktanfolyamot.

Megfelel a követelményeknek az a szakember is, aki mestervizsga nélkül legalább négy éven át szakmunkásmesterként vagy ezzel egyenértékű funkcióban tevékenykedett és sikerrel abszolvált egy állami vagy szakmai kollégiumi vagy valamely ezekről független tanintézmény keretein belül zajló, de államilag vagy a szakmai kollégiumok által elismert szaktanfolyamot.

(6) A jelen paragrafus 2., 4. és 5. Bekezdéseiben megjelölt szaktanfolyam az I. Képzési szakaszt (alapképzés), a II. Képzési szakaszt (általános elmélyítő szakképzés), a III. Képzési szakaszt (területspecifikus szakképzés), valamint az ezeket kísérő szakmai gyakorlatot foglalja magába. A III. Képzési szakaszt a következő kerettémák alkotják:

- tűz- és robbanásvédelem,
- magasból zuhanás, illetve mélybezuhanás megelőzése,
- energiahordozókkal és sugárzási forrásokkal vagy energiahordozók és sugárzási források közelében végzett munka,
- radioaktív szennyezéstől veszélyeztetett területen végzett munka,
- építési létesítmények és berendezések felállítása, karbantartása és eltávolítása,
- meghatározott csoportok speciális veszélyeztetettsége vagy terheltsége.

(7) Amennyiben egy üzembiztonsági szakember, aki a III. Képzési szakaszt (területspecifikus szakképzés) valamely más balesetbiztosító szerv előírásai szerint abszolválta, egy a korábbiól különböző üzletágban kezd tevékenykedni, úgy a vállalkozónak kell gondoskodnia arról, hogy ezen üzembiztonsági szakember a szükséges területspecifikus ismereteket egy továbbképzés keretein belül megszerezze. A továbbképzés elvárt mértékéről, a III. Képzési szakasz tananyagának figyelembevételével, a Szakmai Kollégium dönt.

5. § Jelentés

A vállalkozónak a jelen Balesetvédelmi Előírás 2. §-a szerint kirendelt üzemorvosokat és üzembiztonsági szakembereket köteleznie kell arra, hogy a rájuk rótt feladatok teljesítéséről

rendszeresen írásban jelentést tegyenek. Ezen jelentéseknek az üzemorvosok és az üzembiztonsági szakemberek együttműködéséről is felvilágosítást kell adniuk.

Második fejezet Átmeneti rendelkezések

6. §
Átmeneti rendelkezések

(1) A vállalkozó a 3. §-tól eltérően is úgy tekintheti, hogy valamely orvos rendelkezik a szükséges szakismerettel, amennyiben az

1. fel tudja mutatni az illetékes orvosi kamara tanúsítványát arról, hogy 1985. január 1. előtt klinikai vagy szakorvosi rendelőintézeti tevékenységet folytatott és bevezető munkaegészségügyi szakképzésen vett részt és
 2. a) 1985. december 31-ig egy adott éven belül legalább 500 órán át üzemorvosként tevékenykedett vagy
b) 1987. december 31-ig egy háromhónapos munkaegészségügyi tanfolyamot abszolvált
- és a jelen bekezdés 2. a) és 2. b) pontjaiban megfogalmazott feltételek valamelyikének teljesültét az illetékes orvosi kamara által kiállított tanúsítvánnyal igazolja.

Az illetékes orvosi kamara tanúsítványa akkor fogadható el, ha 1995. december 31. előtt állították ki.

(2) A vállalkozó a szükséges szakismeretet továbbá olyan orvosoknál is adottnak tekintheti, akik munkaegészségügyi szakirányú továbbképzésük keretében még a képzéshez tartozó legalább két éves szünetmentes és rendszeres szakmai ténykedésüket folytatják, amennyiben azok az illetékes orvosi kamara által kiállított tanúsítvánnyal igazolják, hogy

1. a továbbképzési szabályzatban előírt klinikai vagy szakorvosi rendelőintézeti gyakorlatok valamelyikét és
2. a háromhónapos elméleti munkaegészségügyi tanfolyam legalább egy harmadát már abszolválták. Mindez csak akkor érvényes, ha garantálható, hogy a szakember a bekezdés 2. pontja szerinti elméleti tanfolyamot üzemorvosi kirendelésétől számítva két éven belül befejezi. A megfelelő igazolást az orvosok a vállalkozónak tartoznak bemutatni.

(3) A 4. § 2-5. Bekezdéseiben tárgyalt szakismeret igazoltnak tekinthető, amennyiben valamely üzembiztonsági szakember jelen Balesetvédelmi Előírás hatálybalépésének időpontjában ezen funkciójában tevékenykedik és az „Üzembiztonsági szakemberek” című Balesetvédelmi Előírás (A6-os Szakmai Kollégiumi Előírás) mindenkor utolsó szövegváltozata szerinti (ehhez lásd az „Építőipar” című Balesetvédelmi Előírás (A10-es Szakmai Kollégiumi Előírás) 2005. június 1-gyel datált szövegváltozatát) szakismereti feltételek teljesülnek.

(4) Amennyiben valamely vállalkozás az A6-os Szakmai Kollégiumi Előírás és az A7-es Szakmai Kollégiumi Előírás mindenkor utolsó szövegváltozatai szerinti (ehhez lásd az „Építőipar” című Balesetvédelmi Előírás (A10-es Szakmai Kollégiumi Előírás) 2005. június 1-gyel datált szövegváltozatát) előírásoknak megfelelően már korábban üzemorvosokat és üzembiztonsági szakembereket rendelt ki üzemegységébe, illetve ezen feladatokkal üzemén kívüli szakszolgálatokat bízott meg vagy pedig az alapszabályzatnak megfelelően szakmai kollégiumi szakszolgálatokhoz

csatlakozott, úgy az eddig szabályozások rá nézvést a 2008. december 31-i átmeneti határidőig maradnak érvényben.

Ugyanez érvényes azon vállalkozásokra, melyek az A6-os Szakmai Kollégiumi Előírás mindenkor utolsó szövegváltozata szerinti vállalkezási modellek valamelyikét követik és nem csatlakoztak szakszolgálatához. Amennyiben egy vállalkozás, mely a fent nevezett alternatívák bármelyikét teljesíti, ez iránt igényt nyújt be, úgy rá nézvést az „Üzemorvosok és üzembiztonsági szakemberek” című Szakmai Kollégiumi Előírás (A2-es Szakmai Kollégiumi Előírás) szabályozásait léptetik érvénybe.

Harmadik fejezet

Hatálybalépés és a hatályosság megszűnte

7. §

Hatályba lépés és a hatályosság megszűnte

(1) Jelen Balesetvédelmi Előírás 2007. január 1-én lép hatályba. Egyidejűleg hatályukat veszti az „Üzembiztonsági szakemberek” (A6-os Szakmai Kollégiumi Előírás) és az „Üzemorvosok” (A7-es Szakmai Kollégiumi Előírás) című Balesetvédelmi Előírások mindenkor utolsó szövegváltozatai. Az „Üzembiztonsági szakemberek” című Balesetvédelmi Előírás (A6-os Szakmai Kollégiumi Előírás) és az „Üzemorvosok” című Balesetvédelmi Előírás (A7-es Szakmai Kollégiumi Előírás) mindenkor utolsó szövegváltozataihoz lásd az „Építőipar” című Balesetvédelmi Előírás (A10-es Szakmai Kollégiumi Előírás) 2005. június 1-vel datált szövegváltozatát.

(2) A 2. § 3. Bekezdése a hozzá fűzött 2. Melléklettel 2008. december 31-ig van érvényben.

1. Melléklet

(a 2. § 2. Bekezdéséhez)

Általános üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás a legfőbb 10 alkalmazottat foglalkoztató üzemekben

1. Általános keretek

Az üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás lényegi alapját A Munkahelyi Biztonságról Szóló Törvény 3. és 6. §-ai szerint az üzemben fellépő veszélyek képezik.

A megteremtendő üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás az alapvető háttértámogatás és az esetspecifikus háttértámogatások biztosítását foglalja magába az üzemben, illetve valamely építkezés helyszínén. Ezen háttértámogatások egymással kombinálhatók.

A vállalkozók szövetkezhetnek is egymással valamely általános üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás közös igénybevételére, amennyiben az egyes üzemek lehetőségei ezen háttértámogatások önálló megszervezését nem teszik lehetővé.

2. Alapvető háttértámogatás

Az alapvető háttértámogatási folyamatok

- a munkahelyi veszélyeztetettség megítélésénél, illetve
 - az ezen értékelések rendszeres aktualizációjánál
- nyújtott támogatásra terjednek ki.

Az alapvető háttértámogatási folyamat keretében a kirendelt üzemorvosok és üzembiztonsági szakemberek szakértelmét egyaránt igénybe kell venni. Ez akkor történik meg, ha az elsődleges tanácsadó a mindenkor másik szakterület szakemberének szaktudását is bevonja az eljárásba.

Az alapvető háttértámogatási folyamatot a munkaviszonyok lényeges megváltozásakor, de legkésőbb két évvel az utolsó ilyen irányú vizsgálat lefolytatása után meg kell ismételni.

A munkaegészségügyi betegségmegelőző szűrővizsgálatok törvényes határidőit ez a Balesetvédelmi Előírás érintetlenül hagyja.

A veszélyeztetettség megítélése azon veszélyek rendszerszerű feltérképezéséből és minősítéséből áll, melyeknek a foglalkoztatottak ki vannak téve. A megállapított veszélyeztetettség alapján megfelelő munkavédelmi intézkedéseket kell foganatosítani. A megállapított veszélyeztetettségéből származtatott intézkedések hatékonyságát később felül kell vizsgálni és adott esetben azokat idomítani kell a változó körülményekhez.

3. Esetspecifikus háttértámogatások

A vállalkozónak bizonyos különleges esetekben kötelessége a biztonság és egészségvédelem kérdésköre kapcsán a kirendelt üzemorvos vagy a kirendelt és üzletágspecifikus szakismerettel bíró üzembiztonsági szakember támogatását igénybe venni.

Az üzemorvos vagy az üzembiztonsági szakember közreműködését igénylő különleges esetek többek között a következők lehetnek:

- üzemi létesítmények tervezése, kialakítása és megváltoztatása,
- olyan új munkaeszközök használatbavétele, melyek a potenciális veszélyszint emelkedését vonják maguk után,
- a munkamódszerek alapvető átalakítása,
- új munkamódszerek bevezetése,
- új munkahelyek és új munkafolyamatok kialakítása,
- olyan új anyagok, illetve olyan új veszélyes anyagok használatbavétele, melyek a potenciális veszélyszint emelkedését vonják maguk után,
- a foglalkoztatottak tájékoztatása a munkájuk során fellépő speciális baleseti veszélyekről és a lehetséges egészségkárosító tényezőkről,
- balesetek és foglalkozási betegségek kivizsgálása,
- vész- és riasztási tervek kidolgozása.

Az üzembiztonsági szakember közreműködését igényli továbbá többek között a

- berendezések, munkarendszerek és munkamódszerek üzembiztonságtechnikai vizsgálata és minősítése.

Az üzemorvos közreműködését igénylik továbbá többek között a következő különleges esetek:

- a munkaidők, munkaszünetek és munkaműszakok rendszerének alapvető átalakítása,
- munkaegészségügyi vizsgálatok, véleményezések és szaktanácsadások szükségessé válta,

- a Veszélyes Anyagokról Szóló Rendelet 14. §-ának 3. Bekezdése szerinti általános munkaegészségügyi-toxikológiai szaktanácsadás szükségessé vált,
- olyan szenvedélybetegségek fellépte, melyek hátrányosan befolyásolják a munkavégzés veszélyeztetettségmentességét; pszicho-szociális túlterheltségek fellépte,
- fogyatékkal élő foglalkoztatottak integrálása vagy újraintegrálása a munkafolyamatokba, fogyatékkal élő foglalkoztatottak munkahelyváltása, illetve helyreállított munkaképességű foglalkoztatottak integrálása vagy újraintegrálása a munkafolyamatokba,
- az egészségügyi problémák gyakorivá vált.

Az alkalmfüggő és speciális szakmai témákat érintő szaktanácsadásokat egyedi esetekben olyan specifikus és témába vágó szakismerettel bíró személyek is lebonyolíthatják, akik nem rendelkeznek üzemorvosi minősítéssel, illetve nem minősített üzembiztonsági szakemberek. Ez a kitétel például a zajcsökkentési, tűzvédelmi és levegőztetési intézkedésekkel kapcsolatos szaktanácsadásokkal összefüggésben érvényesíthető. Ilyen esetekben ezen esetspecifikus háttértámogatás nem kombinálható az alapvető háttértámogatással.

A foglalkoztatottakat tájékoztatni kell a működtetett üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás formájáról és ismertetni kell előttük, hogy kérdéseikkel melyik üzemorvost és melyik üzembiztonsági szakembert kereshetik fel.

4. Dokumentáció

Az alapvető háttértámogatási követelmények és az esetspecifikus háttértámogatási követelmények teljesültét a Szakmai Kollégium felé, amennyiben az ezt igényli, igazolni kell.

Az üzemben a következőkben felsorolt írásos igazolásokat kell az illetékes felügyeleti szerveknek megtekintésre átadni:

- azon aktuális és megfelelő bizonylatokat, melyekből megállapítható, hogy az üzemben milyennek ítélték az egészségügyi veszélyeztetettséget, ez alapján milyen intézkedéseket foganatosítottak és ezen intézkedések későbbi felülvizsgálata milyen eredményre vezetett,
- a jelen Balesetvédelmi Előírás 5. §-ának megfelelő jelentéseket.

2. Melléklet

(a 2. § 3. Bekezdéséhez)

Általános üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás a 10-nél több alkalmazottat foglalkoztató üzemekben

A. Üzembiztonsági szakemberek kirendelése

(1) A vállalkozónak az Üzemorvosokról, Üzembiztonságtechnikai Mérnökökről És Egyéb Az Üzemi És Munkahelyi Biztonságért Felelős Szakemberekről Szóló Törvény (röviden: A Munkahelyi Biztonságról Szóló Törvény) 6. §-ában megjelölt feladatkör ellátására az alábbi táblázatban feltüntetett minimális háttértámogatási paraméterek szerint kell üzemegységébe üzembiztonsági szakembereket írásban kirendelnie, illetve háttértámogatási feladataik teljesítésére köteleznie:

az üzem típusa	az üzemben foglalkoztatott	az üzembiztonsági szakemberek
----------------	----------------------------	-------------------------------

	munkavállalók átlagos száma	által nyújtott minimális háttértámogatási idő (óra/év-ben és munkavállalónként)
1. csoport: 8,5-es veszélyességi osztályig (lásd a 3. Függelékét)	1-100 101-200 201-500 500 fölött minden további munkavállaló után	3,00 ehhez adódóan 2,25 ehhez adódóan 1,75 ehhez adódóan 1,25
2. csoport: 8,5-es veszélyességi osztály fölött (lásd a 3. Függelékét)	1-100 101-200 201-500 500 fölött minden további munkavállaló után	4,00 ehhez adódóan 3,00 ehhez adódóan 2,25 ehhez adódóan 1,50

(2) A vállalkozó csak olyan személyeket rendelhet ki üzembiztonsági szakemberként, akik évente rendszeresen legalább 160 munkaórán át ezen funkciójukban tevékenykednek.

B. Üzemorvosok kirendelése

(1) A vállalkozónak az Üzemorvosokról, Üzembiztonságtechnikai Mérnökökről És Egyéb Az Üzemi És Munkahelyi Biztonságért Felelős Szakemberekről Szóló Törvény (röviden: A Munkahelyi Biztonságról Szóló Törvény) 3. §-ában megjelölt feladatkör ellátására az alábbi táblázatban feltüntetett minimális háttértámogatási paraméterek szerint kell üzemegységébe üzemorvosokat írásban kirendelnie, illetve háttértámogatási feladataik teljesítésére köteleznie:

az üzem típusa	az üzemben foglalkoztatott munkavállalók átlagos száma	az üzemorvosok által nyújtott minimális háttértámogatási idő (perc/év-ben és munkavállalónként)
Minden vállalkozás	1-től tetszőleges számig	25

A fenti táblázat alapján adódó minimálisan szükséges háttértámogatási időhöz minden vállalkozás esetében évenként további négy óra háttértámogatási időt hozzá kell számítani. Jelen 1. Bekezdés 1. és 2. Mondatai nem hatályosak azon vállalkozásokra nézvést, melyek már korábban az Építőipari Szakmai Kollégium alapszabályzatának megfelelően létrehozott üzemek fölötti üzemorvosi szakszolgálathoz csatlakoztak.

(2) Azon munkaegészségügyi betegségmegelőző szűrővizsgálatokat, melyeket egyedi esetekre vonatkozó speciális jogszabályok írnak elő, a fent meghatározott minimálisan szükséges háttértámogatási időn kívül kell elvégezni.

C. A foglalkoztatottak tájékoztatása

(1) A foglalkoztatottakat tájékoztatni kell a működtetett üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás formájáról és ismertetni kell előttük, hogy kérdéseikkel melyik üzemorvost és melyik üzembiztonsági szakembert kereshetik fel.

3. Melléklet

(a 2. § 4. Bekezdéséhez)

Alternatív, igényorientált üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás a legfőbb 10 alkalmazottat foglalkoztató üzemekben kompetenciaközpontok bevonásával

A 2. § 4. Bekezdése szerinti és ezáltal a címben megjelölt háttértámogatási modellben részt venni jogosult vállalkozó lehet: valamely üzem tulajdonosa, valamely jogi személy képviselői szerve vagy valamely kereskedelmi társaság képviselői jogkörrel felruházott társasági tagja. Kivételes esetekben a Szakmai Kollégium egyetértésével más személy is megkaphatja a szóban forgó részvételi jogot, amennyiben őt valamely vállalkozó kifejezetten megbízza üzemének vezetésével és teljesül továbbá, hogy a megbízott személy az üzemén kívüli háttértámogatási igények vonatkozásában döntési jogkörrel bír.

1. Általános keretek

Ezen háttértámogatási modell keretében a vállalkozó az Építőipari Szakmai Kollégium által meghatározott és szervezett tájékoztató és motivációs kurzusokon vesz részt és eképp tesz szert a megfelelő szaktudásra. Ezen felül a továbbiakban is továbbképző kurzusokat abszolvál, az igényorientált háttértámogatási lehetőséggel pedig valamely kompetenciaközpont bevonásán keresztül él.

Az igényorientált üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás kompetenciaközpontokon keresztül megvalósuló alternatív modelljében való részvétel feltétele, hogy a vállalkozó az üzemi folyamatok aktív részese legyen, folyamatosan tájékozódjon az üzemi munka során felmerülő biztonságtechnikai és egészségvédelmi kérdések felől és gondoskodjon a szükséges intézkedések foganatosításáról.

A modell keretében a foglalkoztatottakat tájékoztatni kell a működtetett üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás formájáról és tudatni kell velük, hogy kérdéseikkel melyik kompetenciaközpontot kereshetik fel.

Háttértámogatási igény esetén a modell keretében csak az Építőipari Szakmai Kollégium által elismert kompetenciaközpontok választhatók.

2. Tájékoztató, motivációs és továbbképző kurzusok

2.1 A tájékoztató, motivációs és továbbképző kurzusokon részt venni a vállalkozó jogosult.

2.2 A tájékoztató és motivációs kurzusok 8 olyan tanegységet foglalnak magukba, melyek a tanuló iskolai jelenlétét feltételezik, valamint tartalmazzak önállóan tanulható tanegységeket és a tananyag elsajátításának szintjét mérő kontrollokat is.

A tananyagban központi hangsúllyal elsősorban a következő témák szerepelnek:

- a munkavédelem mint vezetői feladat és vállalkozási cél,

- a munka- és egészségvédelem alapjai,
- a munkavédelem gazdasági vonatkozásai,
- üzletágspecifikus veszélypotenciálok és üzletágspecifikus munkavédelem,
- a veszélyeztetettség vizsgálatok lebonyolítása és dokumentációja,
- az üzemi szaktanácsadási igények feltérképezésének módszerei.

2.3 Továbbképző kurzusok

A vállalkozó tájékozottságát és motiváltságát szinten tartandó a kompetenciaközpontok rendszeres kurzusokat kínálnak, a Szakmai Kollégium pedig szakmai tájékoztató tanfolyamokat szervez. A vállalkozónak ezeken részt kell vennie.

2.4 A tájékoztató, motivációs és továbbképző kurzusok elismerése

Amennyiben egy részvételre jogosult vállalkozó valamely más alternatív háttértámogatási forma keretein belül már abszolvált tájékoztató, motivációs és továbbképző kurzusokat, úgy a Szakmai Kollégium dönt arról, hogy ezeken felül is részt kell-e vennie – s ha igen, akkor mely – tájékoztató, motivációs és továbbképző kurzusokon.

3. Igényorientált háttértámogatás

A tájékoztató és motivációs kurzusok elvégzése után a vállalkozó önállóan dönthet a külső háttértámogatás szükségességéről és mértékéről. Az üzemek háttértámogatása kompetenciaközpontokon keresztül valósul meg.

Az üzembeli szakszerű igényorientált üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás alapját a megállapított veszélyeztetettség képezi. A veszélyeztetettség megállapításának vagy a már meglévő ezirányú értékelések aktualizációjának folyamatába a vállalkozó bevonhatja az illetékes kompetenciaközpontot.

Ezen felül a vállalkozónak bizonyos különleges esetekben kötelessége a biztonság és egészségvédelem kérdésköre kapcsán szakavatott módon valamely kompetenciaközpont támogatását igénybe venni.

Az üzemorvos vagy az üzembiztonsági szakember közreműködését igénylő különleges esetek a következők lehetnek:

- üzemi létesítmények tervezése, kialakítása és megváltoztatása,
- olyan új munkaeszközök használatbavétele, melyek a potenciális veszélyszint emelkedését vonják maguk után,
- a munkamódszerek alapvető átalakítása,
- új munkamódszerek bevezetése,
- új munkahelyek és új munkafolyamatok kialakítása,
- olyan új anyagok, illetve olyan új veszélyes anyagok használatbavétele, melyek a potenciális veszélyszint emelkedését vonják maguk után,
- balesetek és foglalkozási betegségek kivizsgálása,
- a foglalkoztatottak tájékoztatása a munkájuk során fellépő speciális baleseti veszélyekről és a lehetséges egészségkárosító tényezőkről,
- vész- és riasztási tervek kidolgozása.

Az üzembiztonsági szakember közreműködését igényli továbbá a

- berendezések, munkarendszerek és munkamódszerek üzembiztonságtechnikai vizsgálata és minősítése.

Az üzemorvos közreműködését igénylik továbbá a következő különleges esetek:

- a munkaidők, munkaszünetek és munkaműszakok rendszerének alapvető átalakítása,
- munkaegészségügyi vizsgálatok, véleményezések és szaktanácsadások szükségessé válta,
- a Veszélyes Anyagokról Szóló Rendelet 14. §-ának 3. Bekezdése szerinti általános munkaegészségügyi-toxikológiai szaktanácsadás szükségessé válta,
- olyan szenvedélybetegségek fellépte, melyek hátrányosan befolyásolják a munkavégzés veszélyeztetettségmentességét; pszicho-szociális túlterheltségek fellépte,
- fogyatékkal élő foglalkoztatottak integrálása vagy újraintegrálása a munkafolyamatokba, fogyatékkal élő foglalkoztatottak munkahelyváltása, illetve helyreállított munkaképességű foglalkoztatottak integrálása vagy újraintegrálása a munkafolyamatokba,
- az egészségügyi problémák gyakorivá válta.

Az alkalmfüggő és speciális szakmai témákat érintő szaktanácsadásokat egyedi esetekben olyan specifikus és témába vágó szakismerettel bíró személyek is lebonyolíthatják, akik nem rendelkeznek üzemorvosi minősítéssel, illetve nem minősített üzembiztonsági szakemberek. Ez a kitétel például a zajcsökkentési, tűzvédelmi és levegőtisztítási intézkedésekkel kapcsolatos szaktanácsadásokkal összefüggésben érvényesíthető.

4. Dokumentáció

Az üzemben a következőkben felsorolt írásos igazolásokat kell az illetékes felügyeleti szerveknek megtekintésre átadni:

- a tájékoztató és motivációs kurzusokon megszerzett részvételi igazolásokat,
- azon aktuális bizonylatokat, melyekből megállapítható, hogy az üzemben milyennek ítélték az egészségügyi veszélyeztetettséget, ez alapján milyen intézkedéseket fogantatosítottak és ezen intézkedések későbbi felülvizsgálata milyen eredményre vezetett,
- a jelen Balesetvédelmi Előírás 5. §-ának megfelelő, valamint a külső igényorientált háttértámogatás igénybevételéről beszámoló jelentéseket.

4. Melléklet

(a 2. § 4. Bekezdéséhez)

Alternatív, igényorientált üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás a 10-nél több, de legföljebb 50 alkalmazottat foglalkoztató üzemekben

1. Általános keretek

Az igényorientált üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttérellátás alternatív modellje keretében a vállalkozó tájékoztatást kap az üzemi munka során felmerülő biztonságtechnikai és egészségvédelmi kérdésekről és motivációt nyer a szükséges intézkedések fogantatosítására. Az igényorientált üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttérellátás alternatív modellje tájékoztató, motivációs és továbbképző kurzusokból, valamint ezeket követően az igényorientált háttérellátás önálló igénybevételéből áll.

A 2. § 4. Bekezdése szerinti és ezáltal az alternatív háttértámogatási modellben részt venni jogosult vállalkozó lehet: valamely üzem tulajdonosa, valamely jogi személy képviseleti szerve vagy valamely kereskedelmi társaság képviseleti jogkörrel felruházott társasági tagja. Kivételes esetekben a Szakmai Kollégium egyetértésével más személy is megkaphatja a szóban forgó részvételi jogot, amennyiben őt valamely vállalkozó kifejezetten megbízza üzemének vezetésével és teljesül továbbá, hogy a megbízott személy az üzemén kívüli háttértámogatási igények vonatkozásában döntési jogkörrel bír.

Az igényorientált üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás alternatív modelljében való részvétel feltétele, hogy a vállalkozó az üzemi folyamatok aktív részese legyen, folyamatosan tájékozódjon az üzemi munka során felmerülő biztonságtechnikai és egészségvédelmi kérdések felől és gondoskodjon a szükséges intézkedések foganatosításáról. A vállalkozónak kötelessége részt venni az Építőipari Szakmai Kollégium által meghatározott és szervezett tájékoztató, motivációs és továbbképző kurzusokon és ezután szükség esetén élni az igényorientált háttértámogatás lehetőségével.

A modell keretében a foglalkoztatottakat tájékoztatni kell a működtetett üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás formájáról és tudatni kell velük, hogy kérdéseikkel melyik üzemorvost és melyik üzembiztonsági szakembert kereshetik fel.

2. Tájékoztató, motivációs és továbbképző kurzusok

2.1 A tájékoztató, motivációs és továbbképző kurzusokon részt venni a vállalkozó jogosult.

2.2 A tájékoztató és motivációs kurzusok összesen 24 olyan tanegységet foglalnak magukba, melyek a tanuló iskolai jelenlétét feltételezik, valamint tartalmazznak 8 önállóan tanulható tanegységet, beleértve mindebbe a tananyag elsajátításának szintjét mérő kontrollokat is. Ezen tanegységeket 3 éven belül kell abszolválni.

Amennyiben valamely vállalkozó megfelelő előképzettséggel rendelkezik, úgy ezt a Szakmai Kollégium a tájékoztató és motivációs kurzusok szükséges mennyiségének meghatározásánál adott esetben figyelembe veheti. Elvárt azonban, hogy az ezen előképzettség megszerzését igazoló okmányok 5 évnél ne legyenek régebbiek.

Legfőljebb 3 évvel a tájékoztató és motivációs kurzusok elvégzése után a vállalkozónak részt kell vennie egy a Szakmai Kollégium által szervezett vagy a Szakmai Kollégium által elismert továbbképző kurzuson; a továbbképző kurzus legalább 8 tanegységet ölel fel.

A tájékoztató és motivációs kurzusok elsősorban a következő tartalmakra koncentrálnak:

- a munka- és egészségvédelem integrációja az üzemi döntési folyamatokba,
- a vállalkozó jogi értelemben vett munkavédelmi felelőssége,
- a munkavédelem gazdasági jelentősége,
- a munkavédelmi előírások alkalmazása üzemi környezetben konkrét példák alapján,
- a munkavállaló munkavégzés közbeni igénybevétele és veszélyeztetettségének felismerése, valamint ezek kihatásainak felmérése,
- munkavédelmi szempontok figyelembevétele a különböző típusú üzemi építkezések (újépítés, továbbépítés vagy átépítés) megtervezésekor,
- a gépek, üzemi berendezések, munkaeszközök és munkamódszerek üzembiztonságtechnikai és ergonómiai szempontú értékelése konkrét példák alapján,
- speciális veszélyforrások, mint például veszélyes anyagok, zaj és rázkódás.

2.3 A tájékoztató, motivációs és továbbképző kurzusok elismerése

Amennyiben egy részvételre jogosult vállalkozó valamely más alternatív háttértámogatási forma keretein belül már abszolvált tájékoztató, motivációs és továbbképző kurzusokat, úgy a Szakmai Kollégium dönt arról, hogy ezeken felül is részt kell-e vennie – s ha igen, akkor mely – tájékoztató, motivációs és továbbképző kurzusokon.

3. Igényorientált háttértámogatás

A tájékoztató és motivációs kurzusok elvégzése után a vállalkozó önállóan dönthet a külső háttértámogatás szükségességéről és mértékéről. Az üzembeli szakszerű igényorientált üzemorvosi és üzembiztonságtechnikai háttértámogatás alapját a megállapított veszélyeztetettség képezi. A veszélyeztetettség megállapításának folyamatába a vállalkozó szükség esetén bevonhat üzletágspecifikus szakismerettel bíró üzemorvosokat és üzembiztonsági szakembereket is.

Ezen felül a vállalkozónak bizonyos különleges esetekben kötelessége a biztonság és egészségvédelem kérdésköre kapcsán szakavatott módon egy üzletágspecifikus szakismerettel bíró üzemorvos vagy üzembiztonsági szakember támogatását igénybe venni.

Az üzemorvos vagy az üzembiztonsági szakember közreműködését igénylő különleges esetek többek között a következők lehetnek:

- üzemi létesítmények tervezése, kialakítása és megváltoztatása,
- olyan új munkaeszközök használatbavétele, melyek a potenciális veszélyszint emelkedését vonják maguk után,
- a munkamódszerek alapvető átalakítása,
- új munkamódszerek bevezetése,
- új munkahelyek és új munkafolyamatok kialakítása,
- olyan új anyagok, illetve olyan új veszélyes anyagok használatbavétele, melyek a potenciális veszélyszint emelkedését vonják maguk után,
- balesetek és foglalkozási betegségek kivizsgálása,
- a foglalkoztatottak tájékoztatása a munkájuk során fellépő speciális baleseti veszélyekről és a lehetséges egészségkárosító tényezőkről,
- vész- és riasztási tervek kidolgozása.

Az üzembiztonsági szakember közreműködését igényli továbbá többek között a

- berendezések, munkarendszerek és munkamódszerek üzembiztonságtechnikai vizsgálata és minősítése.

Az üzemorvos közreműködését igénylik továbbá többek között a következő különleges esetek:

- a munkaidők, munkaszünetek és munkaműszakok rendszerének alapvető átalakítása,
- munkaegészségügyi vizsgálatok, véleményezések és szaktanácsadások szükségessé válta,
- a Veszélyes Anyagokról Szóló Rendelet 14. §-ának 3. Bekezdése szerinti általános munkaegészségügyi-toxikológiai szaktanácsadás szükségessé válta,
- olyan szenvedélybetegségek fellépte, melyek hátrányosan befolyásolják a munkavégzés veszélyeztetettségmentességét; pszicho-szociális túlterheltségek fellépte,
- fogyatékkal élő foglalkoztatottak integrálása vagy újraintegrálása a munkafolyamatokba, fogyatékkal élő foglalkoztatottak munkahelyváltása, illetve helyreállított munkaképességű foglalkoztatottak integrálása vagy újraintegrálása a munkafolyamatokba,
- az egészségügyi problémák gyakorivá válta.

Az alkalomfüggő és speciális szakmai témákat érintő szaktanácsadásokat egyedi esetekben olyan specifikus és témába vágó szakismerettel bíró személyek is lebonyolíthatják, akik nem rendelkeznek üzemorvosi minősítéssel, illetve nem minősített üzembiztonsági szakemberek. Ez a kitétel például a zajcsökkentési, tűzvédelmi és levegőtisztítási intézkedésekkel kapcsolatos szaktanácsadásokkal összefüggésben érvényesíthető.

4. Dokumentáció

Az üzemben a következőkben felsorolt írásos igazolásokat kell az illetékes felügyeleti szerveknek megtekintésre átadni:

- a tájékoztató, motivációs és továbbképző kurzusokon megszerzett részvételi igazolásokat,
- azon aktuális bizonylatokat, melyekből megállapítható, hogy az üzemben milyennek ítélték az egészségügyi veszélyeztetettséget, ez alapján milyen intézkedéseket fogantatosítottak és ezen intézkedések későbbi felülvizsgálata milyen eredményre vezetett,
- a jelen Balesetvédelmi Előírás 5. §-ának megfelelő jelentéseket.

Berlin, 2006. december 7.

az Építőipari Szakmai Kollégium Ügyvezető Elnöksége
Bernhard Förster
Prof. Manfred Bandmann
Jutta Vestring

Engedély

A fenti „**Üzemorvosok és üzembiztonsági szakemberek**” című Balesetvédelmi Előírást **(A2-es Szakmai Kollégiumi Előírás)** jóváhagyom.

Bonn, 2006. december 11.

Szövetségi Munkaügyi és Szociális Minisztérium
Ulrich Becker
megbízásából